

Konkurransesgrunnlag for

anskaffelse av fagutredninger til strategisk konsekvensutredning av fornybar energiproduksjon til havs

For levering til Norges vassdrags- og energidirektorat

Saksnummer: 201105864

Åpen anbudskonkurranse etter forskriftens del I og III

Tilbudsfrist:

21.11.2011 klokka 09:30

1 INNHOLDSFORTEGNELSE

2	GENERELL BESKRIVELSE	4
2.1	Om Oppdragsgiver	4
2.2	Anskaffelsens formål	4
2.3	Deltilbud	4
2.4	Konkurransesgrunnlagets oppbygning	5
2.5	Kunngjøring	5
2.6	Leverandørens kontaktperson	5
2.7	Tilbudskonferanse	5
2.8	Viktige datoer	6
3	REGLER FOR GJENNOMFØRINGEN AV KONKURRANSEN OG KRAV TIL TILBUD	7
3.1	Anskaffelsesprosedyre	7
3.2	Opplysningsplikt	7
3.3	Offentlighet	7
3.4	Taushetsplikt	7
3.5	Habilitet	7
3.6	Forbehold og avvik	8
3.7	Vedståelsesfrist	8
3.8	Oppdatering av konkurransegrunnlaget	8
3.9	Tilleggesopplysninger	8
3.10	Alternative frister	8
3.11	Alternative tilbud	8
3.12	Endre og tilbakekalle tilbud	8
3.13	Avvisning av tilbud	9
3.14	Avklaringer	9
3.15	Avlysning av konkurransen og totalforkastelse	9
3.16	Tildeling av kontrakt og begrunnelse	9
4	KVALIFIKASJONSKRAV, KRAV TIL LEVERANDØREN	10
4.1	Obligatoriske krav	10
4.2	Leverandørens organisatoriske og juridiske stilling	10
4.3	Leverandørens økonomiske og finansielle stilling	10
5	TILDELINGSKRITERIER	11
5.1	Vektingsmodell	11
6	INNLEVERING AV TILBUD OG TILBUDSUTFORMING	12
6.1	Tilbudets utforming og levering	12
6.2	Tilbudets utforming	12
VEDLEGG 1 – KRAVSSPESIFIKASJONER	14	
Generelle krav til alle fagutredningene 1-8	14	
Fagutredning 1 Kraftproduksjon og vindforhold	16	
Fagutredning 2 Teknologi og kostnadsutvikling	18	
Fagutredning 3 Fisk, sjøpattedyr og bunnsamfunn	20	
Fagutredning 4 Næringsliv og sysselsetting	22	
Fagutredning 5 Kulturminner og kulturmiljø	24	
Fagutredning 6 Landskap	26	
Fagutredning 7 Friluft og reiseliv	28	
Fagutredning 8 Risiko og beredskap	30	
VEDLEGG 2 - PRISSKJEMA	33	
VEDLEGG 3 - HMS-EGENERKLÆRING	34	
VEDLEGG 4 – KONTRAKTSVILKÅR	35	
VEDLEGG 5 - EGENERKLÆRING	36	

2 GENERELL BESKRIVELSE

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) innbyr til åpen anbudskonkurranse i forbindelse med anskaffelse av fagutredninger til strategisk konsekvensutredning av fornybar energiproduksjon til havs. Utredningene skal gi en helhetlig vurdering av miljø- og arealinteresser forut for åpning av arealer for søknader om utbygging av fornybar energiproduksjon. Utlysningen består av 8 fagutredninger og det kan gis tilbud på en eller flere av utredningene.

2.1 Om Oppdragsgiver

Norges vassdrags- og energidirektorat er underlagt Olje- og energidepartementet med ansvar for å forvalte landets vann- og energiresurser.

Oppdragsgivers kontaktperson er:

Navn : Karen Nybakke

E-postadresse: kany@nve.no

Eventuelle spørsmål kan rettes til kontaktpersonen per e-post. Det er i tillegg til Karen Nybakke en kontaktperson for hver fagutredning som er oppført i vedlegg 1.

Det skal ikke være kontakt/kommunikasjon med andre personer hos oppdragsgiver enn nevnte kontaktpersoner.

2.2 Anskaffelsens formål

NVE skal, på oppdrag fra OED gjennomføre en strategisk konsekvensutredning for fornybar energiproduksjon til havs. I rapporten *Havvind – forslag til utredningsområder* (2010) beskrives de 15 områdene som skal inngå i utredningen. Hensikten med fagutredningene som danner grunnlag for den samlede konsekvensutredningen er å belyse hvilke virkninger åpning av areal for havbasert vindkraft kan ha for nærings- og miljømessige forhold. Fagutredningene skal være på et strategisk nivå og gjøre det mulig for NVE å rangere de 15 utredningsområdene i forhold til hverandre.

Fullstendig beskrivelse av leveransen følger av vedlegg 1.

2.3 Deltilbud

Det er adgang til å gi tilbud på deler av oppdraget, det vil si tilbud på en eller flere av følgende 8 deler. Dersom det gis pris på flere deler skal hver del prises separat slik at hver del kan evalueres særskilt. Det skal leveres ett prisskjema per deltilbud. Følgende deler kan det gis tilbud på:

Fagutredning 1	Kraftproduksjon og vindforhold
Fagutredning 2	Teknologi og kostnadsutvikling
Fagutredning 3	Fisk, sjøpattedyr og bunnsamfunn
Fagutredning 4	Næringsliv og sysselsetting
Fagutredning 5	Kulturminner og kulturmiljø
Fagutredning 6	Landskap
Fagutredning 7	Friluftsliv og reiseliv
Fagutredning 8	Risiko og beredskap

2.4 Konkurransesgrunnlagets oppbygning

Del 1 – Dette dokumentet med bestemmelser om konkurranse gjennomføringen med kvalifikasjonskrav og tildelingskriterier.

Del 2 – Kontrakt med de bilag som angitt i tabellen nedenfor. Statens standardavtale for konsulentoppdrag vil bli benyttet (<http://www.difi.no/artikkel/2009/11/avtale-om-konsulentoppdrag-ssa-o>).

Følgende vedlegg skal inngå i avtalen:

Alle rubrikker skal være krysset av (Ja eller Nei):	Ja	Nei
Bilag 1: Kundens beskrivelse av Oppdraget	X	
Bilag 2: Konsulentens spesifisering av Oppdraget	X	
Bilag 3: Prosjekt- og fremdriftsplan	X	
Bilag 4: Administrative bestemmelser	X	
Bilag 5: Samlet pris og prisbestemmelser	X	
Bilag 6: Endringer i den generelle avtaleteksten	Dersom aktuelt	
Bilag 7: Endringer i ytelsen etter avtaleinngåelsen	X	
Andre bilag:		

Bilag 2, 3, 5 skal fylles ut av Konsulenten som en del av tilbudet. Kundens beskrivelse av oppdraget er gitt av dette konkurransegrunnlaget sammen med kravsspesifikasjonene til de enkelte fagutredninger i vedlegg 1.

2.5 Kunngjøring

Konkurransen er kunngjort i DOFFIN-databasen og i TED-basen. Se www.doffin.no

2.6 Leverandørens kontaktperson

Oppdragsgiver ber leverandøren ved registrering som deltager og nedlasting av dette konkurransegrunnlaget legge inn navn og adresse på kontaktperson i DOFFIN.

Ved nedlasting av konkurransegrunnlaget ønskes i tillegg en bekreftelse på om det kan ventes et tilbud eller ikke. Bekreftelsen kan gjøres per e-post til NVEs kontaktperson og er ikke forpliktende. Det er også ønskelig med en spesifisering på hvilke eller hvilken fagutredning det kan ventes et tilbud på. Dersom tidsfristen for innlevering av arbeidet anses som urimelig, bes det om at dette også formidles skriftlig.

2.7 Tilbudskonferanse

Det vil ikke bli avholdt tilbudskonferanse.

2.8 Viktige datoer

Oppdragsgiver har lagt opp til følgende tidsrammer for prosessen:

Aktivitet	Tidspunkt
Kunngjøring i DOFFIN/TED	07.10.2011
Frist for å levere tilbud	21.11. 2011, kl 09:30
Tilbudsåpning	21.11. 2011, kl 11:30
Tilbudets vedståelsesfrist	20.01. 2012
Evaluering	Uke 47 og 48
Meddelelse om valg av leverandør	Innen 30.11.2011
Klagefrist	07.12.2011
Kontraktsinngåelse	Uke 49-50

Det gjøres oppmerksom på at tidspunktene etter åpning av tilbudene er veiledende.

Tilbudet skal være oppdragsgiver i hende på innleveringsstedet før utløpet av tilbudsfristen. NVE sin postboks tømmes hver dag kl. 09:00. Tilbud som kom til postboksen senere enn dette vil en se på som for sent levert.

3 REGLER FOR GJENNOMFØRINGEN AV KONKURRANSEN OG KRAV TIL TILBUD

3.1 Anskaffelsesprosedyre

Anskaffelsen gjennomføres i henhold til lov om offentlige anskaffelser av 16. juli 1999 (LOA) og forskrift om offentlige anskaffelser (FOA) av 7. april 2006 nr. 402. del I og del III.

Kontraktstildeling vil bli foretatt etter prosedyren "Åpen anbudskonkurranse", jfr. FOA § 14 -1 (1).

Bare de tilbyderne som oppfyller kvalifikasjonskravene vil få sine tilbud evaluert.

I denne konkurransen er det ikke anledning til å forhandle. Det er følgelig ikke anledning til å endre tilbudet etter tilbudsfristens utløp. Leverandøren må derfor gi sitt beste tilbud innen tilbudsfristens utløp. Videre gjøres det oppmerksom på at tilbud som inneholder avvik, forbehold, feil, uklarheter, ufullstendigheter mv. som kan medføre tvil om hvordan tilbudet skal vurderes sammenliknet med de øvrige tilbudene, skal avvises etter FOA § 20-13(1).

Leverandøren oppfordres derfor på det sterkeste til å følge de anvisninger som gis i dette konkurransegrunnlaget med vedlegg og eventuelt stille spørsmål ved uklarheter per e-post til kontaktperson.

3.2 Opplysningsplikt

Oppdragsgiver skal gi skriftlig melding med en kort begrunnelse dersom:

- forespørselen om å få delta i konkurransen eller tilbudet avvises
- oppdragsgiveren beslutter å forkaste samtlige tilbud eller avlyse konkurransen

Leverandøren kan skriftlig anmode om en nærmere begrunnelse for

- hvorfor forespørselen om å delta er forkastet
- hvorfor tilbudet er avvist eller
- hvorfor tilbudet ikke ble valgt.

Oppdragsgiveren plikter å svare på denne henvendelsen senest 15 dager etter at anmodningene er mottatt.

3.3 Offentlighet

For allmennhetens innsyn i tilbud og anskaffelsesprotokoll gjelder lov av 19. juli 1970 nr 69 om offentlighet i forvaltningen. Innsynet kan begrenses med hjemmel i forskrift av 14. februar 1986 pkt V nr 12 gitt i medhold av offentlighetsloven.

3.4 Taushetsplikt

Oppdragsgivers og hans ansatte plikter å hindre at andre får adgang eller kjennskap til opplysninger om tekniske innretninger og fremgangsmåter eller drifts- og forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde, av hensyn til den opplysningen angår.

3.5 Habilitet

Ved behandling av saker som omfattes av denne forskrift, gjelder reglene om habilitet i forvaltningsloven §6 til §10 og kommuneloven §40 nr. 3.

3.6 Forbehold og avvik

Dersom leverandøren tar forbehold mot deler av konkurransegrunnlaget/ kravspesifikasjonen/ kontrakt eller andre konkurransedokumenter, skal dette klart fremgå av tilbudet. Forbeholdene skal spesifiseres med hvilke konsekvenser dette har for ytelse, pris eller andre forhold.

Det samme gjelder for avvik. Forbehold og avvik skal være presise og entydige og tas inn i tilbudsbrevet slik at oppdragsgiver kan vurdere dem uten kontakt med leverandøren, jfr. FOA § 20-3. Vesentlige forbehold og forbehold eller avvik som kan medføre tvil om hvordan tilbudet skal bedømmes i forhold til de øvrige tilbudene vil føre til at tilbudet avvises, jfr FOA § 20-13(1).

Leverandørens henvisning til standardiserte leveringsvilkår eller lignende vil bli betraktet som forbehold dersom de avviker fra foreliggende konkurranse- eller kontraktsbestemmelser.

Forbehold som ikke lar seg kostnadsberegne, vil kunne føre til at tilbudet anses som ufullstendig og blir avvist.

3.7 Vedståelsesfrist

Leverandørene er bundet av tilbudet til 20. januar 2012, kl 15:00.

3.8 Oppdatering av konkurransegrunnlaget

Innen tilbudsfristens utløp har oppdragsgiver rett til å foreta rettelser, suppleringer og endringer av konkurransegrunnlaget som ikke er av vesentlig karakter.

Eventuelle rettelser, suppleringer eller endringer av konkurransegrunnlaget, samt spørsmål og svar i anonymisert form, vil bli formidlet til alle leverandører som har registrert sin interesse for anskaffelsen på Doffin.no.

Dersom rettelsene, suppleringene eller endringene som nevnt i første ledd kommer så sent at det er vanskelig for leverandøren å ta hensyn til det i tilbudet, skal det fastsettes en forholdsmessig forlengelse av tilbudsfristen. Samtlige leverandører skal varsles om forlengelsen.

3.9 Tilleggesopplysninger

Dersom leverandøren finner at konkurransegrunnlaget ikke gir tilstrekkelig veiledning, kan han skriftlig be om tilleggsopplysninger hos oppdragsgiver ved oppdragsgivers kontaktperson.

Dersom det oppdages feil eller urimeligheter i konkurransegrunnlaget, bes det om at dette formidles skriftlig til oppdragsgivers kontaktperson.

Skriftlig henvendelse om tilleggsopplysninger merkes: "Anbudskonkurranse, ref saksnummer: 201105864" og sendes til oppdragsgivers kontaktperson pr e-post.

3.10 Alternative frister

Det er adgang til å gi tilbud på alternative frister for gjennomføring av oppdraget, dog ikke utover den 26.03 2012. Leverandøren skal i tilbudsbrevet redegjøre for de økonomiske konsekvensene de foreslåtte alternative fristene får for oppdragsgiveren.

3.11 Alternative tilbud

Det er ikke anledning til å gi alternative tilbud.

3.12 Endre og tilbakekalle tilbud

Et tilbud kan tilbakekalles eller endres inntil tilbudsfristens utløp. Tilbakekalling skal skje skriftlig. Endring av tilbudet er å betrakte som et nytt tilbud og skal utformes deretter.

3.13 Avvisning av tilbud

Oppdragsgiver plikter å avvise tilbudet når det:

- Ikke er levert innen tidsfristen
- Ikke er levert i samsvar med pkt 4.1
- Inneholder avvik fra konkurransegrunnlaget som er i strid med FOA §15-6
- På grunn av forbehold eller feil, uklarheter, ufullstendigheter eller liknende som kan medføre tvil om hvordan tilbudet skal bedømmes i forhold til de øvrige tilbudene

Oppdragsgiver kan avvise tilbudet når det:

- Ikke inneholder de opplysninger, oppgaver mv. som er forlangt
- Ikke oppgir prisen slik som forutsatt i konkurransegrunnlaget
- Virker unormalt lavt i forhold til produktet som tilbys
- Ikke er undertegnet
- Anses som ufordelaktig for oppdragsgiver

3.14 Avklaringer

Det er adgang til følgende avklaringer av *tilbudene*:

- Klarlegge uklarheter, såfremt uklarheten er av en slik art at tilbudet skulle vært avvist
- Løsninger, arbeidsmetoder som leverandøren selv foreslår, kan oppdragsgiver foreta utdypninger og klargjøringer av hvordan kravene i konkurransegrunnlaget vil bli ivaretatt
- Dersom det av tekniske eller funksjonelle grunner er nødvendig, kan det gjøres mindre justeringer i de løsninger leverandøren har satt fram

3.15 Avlysning av konkurransen og totalforkastelse

Oppdragsgiveren forbeholder seg retten til å avlyse konkurransen dersom det foreligger saklig grunn, for eksempel ved bortfall av planlagt finansiering eller manglende godkjenning fra politisk hold.

Oppdragsgiveren kan forkaste alle tilbud dersom resultatet av konkurransen gir saklig grunn for det.

3.16 Tildeling av kontrakt og begrunnelse

Alle leverandører som har deltatt i konkurransen vil få en skriftlig, samtidig tilbakemelding om hvem oppdragsgiver vil inngå kontrakt med og begrunnelse for valget. Evalueringene vil bli gjort per fagutredning slik at tildeling og begrunnelse vil også gjøres separat for hver fagutredning.

Meldingen skal inneholde frist for leverandørene til eventuelt å klage over beslutningen.

4 KVALIFIKASJONSKRAV, KRAV TIL LEVERANDØREN

4.1 Obligatoriske krav

Krav	Dokumentasjonskrav
Leverandøren skal ha ordnede forhold mht. skatteinnbetaling og merverdiinnbetaling.	<ul style="list-style-type: none">• Skatteattest• Merverdiavgiftsattest <p>En attest for skatt og en attest for betalt avgift utstedes enten av det lokale skattekontoret eller skatteoppkreverkontoret der hvor leverandøren har sitt hovedkontor. Se: http://www.skatteetaten.no/Templates/Artikkel.aspx?id=9196&epslanguage=NO</p> <ul style="list-style-type: none">• Utenlandske leverandører skal fremlegge attester fra tilsvarende myndigheter som de norske.
Leverandøren skal ha et fungerende HMS-system.	<ul style="list-style-type: none">• HMS-egenerklæring <p>Den tilbyder som får tildelt kontrakten forplikter seg til å undertegne en HMS-egenerklæring senest ved kontraktsinngåelse (se vedlegg 3 til dette konkurransegrunnlaget).</p>

4.2 Leverandørens organisatoriske og juridiske stilling

Krav - eksempler	Dokumentasjonskrav – eksempler
Leverandøren skal være et lovlig etablert foretak	<ul style="list-style-type: none">• Norske selskaper: Firmaattest• Utenlandske selskaper: Godtgjørelse på at selskapet er registrert i bransjeregister eller foretaksregister som foreskrevet i lovgivningen i det land hvor leverandøren er etablert.

4.3 Leverandørens økonomiske og finansielle stilling

Krav	Dokumentasjonskrav
Leverandøren skal ha økonomisk kapasitet til å gjennomføre oppdraget/kontrakten	<ul style="list-style-type: none">• Årsregnskap inkl. styrets årsberetning og revisorerklæring.

Dersom leverandøren av gyldige grunner ikke kan fremlegge den dokumentasjon oppdragsgiver har anmodet om, kan han godtgjøre sin økonomiske og finansielle stilling med ethvert annet dokument som oppdragsgiver kan akseptere.

5 TILDELINGSKRITERIER

Bare tilbud som er levert av kvalifiserte tilbydere og som innfrir de obligatoriske krav og spesifikasjoner som angitt i konkurransegrunnlaget herunder kontraktsforslaget og kravspesifikasjonen vil bli vurdert i forhold til tildelingskriteriene

Tildeling av kontrakt skal skje på basis av hvilket tilbud som er det mest fordelaktige ut ifra følgende kriterier. Vekt for hver av delutredningene er gitt i vedlegg 1:

Kriterium	Vekt	Dokumentasjonskrav
Pris		
Pris på leveransen som tilbudet omfatter	X %	Ferdig utfylt prisskjema, se vedlegg 2
Kvalitet		
Oppdragsforståelse og løsningsforslag	X %	Beskrivelse av tilbudt leveranse og forslag til fremdriftsplan.
Kompetanse, kapasitet og gjennomføringsevne samt erfaring med lignende oppdrag tidligere.	X %	Det skal vedlegges CV-er til hver person som skal bemannes for oppdraget. Redegjørelse for leverandørens tilgjengelige arbeidsstyrke Beskrivelse av leverandørens 3 mest relevante oppdrag. Beskrivelsen må inkludere angivelse av oppdragets verdi, tidspunkt, deltagere og mottaker (navn, e-post). Referanser vil kunne bli kontaktet. Det er likevel leverandørens ansvar å dokumentere oppdraget gjennom sin beskrivelse.

5.1 Vektingsmodell

Vektingsmodellen er basert på et poengbasert system som hjelp til å rangere tilbudene med hensyn til hvor fordelaktige de vurderes å være. Hvert kriterium skal evalueres på en skala fra 0 - 10 hvor den tilbyder som har det mest attraktive tilbudet innenfor det aktuelle kriteriet får 10 poeng. Det vil bli benyttet en proporsjonal skala for å bestemme hvor høy eller lav de andre scorer relativt til det beste tilbudet innenfor hvert kriterium.

6 INNLEVERING AV TILBUD OG TILBUDSUTFORMING

Kravsspesifikasjonen for hver enkelt delleveranse er supplert i vedlegg 1.

6.1 Tilbudets utforming og levering

Tilbudet skal sendes til:

Noregs vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo

Eller leveres til NVE resepsjon:

Norges vassdrags- og energidirektorat
Middelthuns gate 29, 0368 Oslo

Tilbudet skal være datert og signert av bemyndiget person for leverandør, legges i nøytral, lukket konvolutt og tydelig merket med:

” Tilbud fagutredning til strategisk KU fornybar energiproduksjon til havs, Fagutredning <XX> v/ Karen Nybakke. Åpnes kun av adressat”

Tilbudet m/bilag leveres i to eksemplarer på papir uten noen form for innbinding. Tilbud leveres direkte til leveringsadressen eller sendes med post. Det er ikke tillatt å levere tilbud pr e-post. I tillegg skal tilbudet leveres elektronisk på en CD eller minnepinne.

6.2 Tilbudets utforming

Tilbudet skal utformes i henhold til den disposisjonen som følger av dette konkurransegrunnlaget. Leverandør er selv ansvarlig for at alle spørsmål, krav og avklaringspunkter besvares/belyses og dokumenteres i tilbudet. Tilbudet utformes med denne disposisjonen:

- Tilbudsbrev signert av ansvarlig representant for leverandøren. Tilbudsbrevet må minst inneholde følgende:
 - En aksept av vilkår i konkurransegrunnlaget og utkast til kontrakt og spesielle kontraktsvilkår. Eventuelle forbehold må fremkomme her og være angitt i henhold til de bestemmelsene som er gitt om forbehold og avvik til dette konkurransegrunnlaget. Videre må brevet inneholde navn og kontaktinformasjon til leverandørens kontaktperson.
- Skatteattest, attest på betalt skatt og arbeidsgiveravgift fra kemnerkontoret
- MVA-attest, attest på betalt merverdiavgift fra skattefogdekontoret
- HMS-egenerklæring (vedlegg 3)
- Egenerklæring om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter (vedlegg 5)
- Firmaattest
- Årsrapport, revisorbekreftet årsregnskap og oversikt over omsetningen de siste årene
- Leverandørens løsningsspesifikasjon/tilbudsbrev (leverandørens svar på oppdragsgivers kravsspesifikasjon med etterspurt dokumentasjon – se spesielt vedlegg 1 og kapittel 5.)
- Utfylt prisbilag, bemanning for oppdraget (person og timebudsjett) (vedlegg 2), forslag til fremdriftsplan, beskrivelse av kompetanse og erfaring med lignende oppgaver. Dersom det gis tilbud på mer enn en del av oppdraget må tilbudet utformes slik at hver enkelt del kan evalueres separat.
- Alle tilbud og ferdig rapport med unntak av del 2 skal leveres på norsk, svensk eller dansk. Fagutredning 2 kan også leveres på engelsk.

VEDLEGG

Vedlegg 1: Kravsspesifikasjoner

Vedlegg 2: Prisskjema

Vedlegg 3: HMS – egenerklærings skjema

Vedlegg 4: Kontraktsvilkår

Vedlegg 5: Egenerklæring om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter

Vedlegg 1 – Kravsspesifikasjoner

Denne kravsspesifikasjonen inneholder en generell del som gjelder for **alle** deltilbudene og en spesiell del for hver enkelt fagutredning.

Generelle krav til alle fagutredningene 1-8

Bakgrunn

NVE har fått i oppdrag fra OED å gjennomføre strategiske konsekvensutredninger av fornybar energiproduksjon til havs. Konsekvensutredningene skal gi en helhetlig vurdering av miljø- og arealinteresser forut for åpning av arealer for søknader om utbygging av fornybar energiproduksjon. Sammenstilt og endelig rapport skal overleveres OED 1. juli 2012. Arbeidet vil også inngå i helhetlig forvaltningsplan for Nordsjøen. Fagutredningene som det spørres etter i denne forespørselen skal gi NVE beslutningsrelevant informasjon for å vurdere virkninger av havbasert vindkraft og videre gjennomføre de nevnte strategiske konsekvensutredningene.

Geografisk avgrensning

Arbeidet begrenses generelt til de arealer som er lagt fram i *Havvind Forslag til utredningsområder* kapittel 6 og eventuelt tilgrensende områder for de tema der det er relevant. Utredningene skal så langt det lar seg gjøre beskrive konsekvenser i anleggs-, drifts- og avviklingsfase.

Tematisk avgrensning og metodikk

Utredningene skal ha et detaljeringsnivå som svarer til en strategisk konsekvensutredning etter havenergilova Prop. 8 L (2009-2010).

Utredningene skal gjøres slik at det er mulig for NVE å sammenlikne og rangere mellom ulike områder i etterkant. Utredningene skal også kunne gi grunnlag for å anbefale en ytterligere begrensning av de foreslåtte områdene eller at hele utredningsområder ikke bør åpnes for konsesjonssøknader. Så langt det er hensiktsmessig skal utredningene samkjøres med de utredningene som gjøres i forvaltningsplaner for norske havområder. Det overordnede målet er derfor å bruke en enkel og forståelig metodikk gjennom hele utredningen, som gjør det mulig å overføre resultater til forvaltningsplanene. Det skal fremgå av tilbudet hva slags metodikk eller analysemetode som er tenkt benyttet for oppfyllelse av oppdraget.

For de fagutredningene som inkluderer vurderinger er det ønskelig med en gjennomgående skalering av virkningene. Skalaen skal begrunnes og dokumenteres.

Det skal legges til grunn et vesentlighetskriterium når det gjelder utredning av konsekvenser. Dette innebærer at det for de enkelte områder som skal utredes må prioriteres hvilke problemstillinger, herunder arter/artsgrupper og naturtyper, som anses mest beslutningsrelevante for den etterfølgende vurdering av hvilke områder som bør åpnes for søknader om vindkraftutbygging.

Forhold som gjelder miljø- og arealmessige virkninger av tilhørende infrastruktur på land (nettanlegg, kaifasiliteter, anleggsområder osv.) skal ikke utredes i denne omgang.

Selv om fagutredningene skal fokusere på områder som er egnet for vindkraft, skal det kommenteres generelt på om et tema har overføringsverdi til andre former for teknologi for fornybar energiproduksjon til havs.

Kunnskapsbehov og usikkerhet

For alle tema skal datagrunnlaget beskrives og vurderes. Kunnskapsmangler skal fremkomme. Det skal videre vurderes om eventuelle kunnskapsmangler bør avklares før områder lysnes ut for vindkraft, eller om de kan avvendes til prosjektspesifikk utredning etter at arealene er åpnet for konsesjonssøknader. Det skal argumenteres for hvilke forhold som må være avklart før et område åpnes for utbygging av vindkraft og i så fall hva som kreves av forundersøkelser.

Der det er referert til erfaringer fra andre land skal det vurderes om dette er gjeldende for norske forhold.

Eierskap til resultatene

Resultatet av arbeidet vil være oppdragsgiverens eiendom. All litteratur og data innkjøpt i forbindelse med oppdraget er oppdragsgiverens eiendom.

Opsjon

Utredningene skal så langt det er mulig basere seg på eksisterende kunnskap og nødvendig oppdatering av disse. Det forventes generelt ingen feltundersøkelser men dersom det vurderes av oppdragstaker som nødvendig skal dette prises separat som en egen opsjon.

For alle Fagutredningene er det ønskelig med en opsjon på forlengelse av kontrakten med tanke på en eventuell tematisk utvidelse, dog innenfor det deltema som det allerede gis tilbud på. Det ønskes i denne forbindelse en timepris på eventuelle nye utredninger som ikke omfattes av beskrivelsene gitt av kravsspesifikasjonen.

Tildelingskriterier per Fagutredning

Vekt for Fagutredning nr:	1	2	3	4	5	6	7	8
Pris på leveransen som tilbudet omfatter	65 %	60 %	40 %	40 %	60 %	60 %	60 %	40 %
Oppdragsforståelse og løsningsforslag	20 %	20 %	40 %	30 %	20 %	20 %	20 %	30 %
Kompetanse, gjennomføringsevne og erfaring	15 %	20%	20 %	30 %	20 %	20 %	20 %	30 %

Dokumentasjonskravene er som beskrevet i kapittel 5.

Alle tilbud skal inneholde forslag til innholdsfortegnelse, løsningsforslag og fremdriftsplan.

Fagutredning 1 Kraftproduksjon og vindforhold

Leveransen på dette oppdraget er minimum en rapport, et foredrag og GIS-kart. Rapporten skal inneholde de momenter angitt i denne kravsspesifikasjonen. Alt materiale som inngår i rapporten skal overleveres både på papir og digital form (på en CD eller minnepinne). Leveransen skal ha et detaljeringsnivå som svarer til en strategisk konsekvensutredning etter havenergiloova (Prop. 8 L (2009-2010)).

I dette oppdraget ønsker vi å vurdere forventet kraftproduksjon for de ulike områdene.

I forbindelse med Havvindrapporten har Kjeller Vindteknikk gjort en analyse av offshore modellsimuleringer med vind. Det forutsettes at dette materialet kan brukes som grunnlag for videre beregninger eller simuleringer for hvert enkelt utredningsområde. Kartgrunnlaget fra Havvindrapporten kan også benyttes fritt i dette arbeidet om ønskelig.

Arbeidsbeskrivelse

Det skal beregnes en forventet kraftproduksjon for hvert av utredningsområdene fra Havvindrapporten. Vindregime og vindforhold skal beskrives som en del av dette.

Studien skal være representativ med hensyn på geografi og teknologi. Herunder forventes en argumentasjon i forhold til antagelser på turbintype eller turbintyper, analysehøyde samt tap. Det er ønskelig om produksjonsberegningen adresserer ising og problematikk i forhold til bølgehøyde sammen med tap som følge av tilgjengelighet, tap til nett samt vaketap.

Estimert produksjon ønskes oppgitt i kWh/år per m² sveipt areal i tillegg til beregnet GWh i et normalår. NVE er i denne forbindelse åpen for kommentarer og forslag til andre løsninger. Ved alternative løsninger, ønskes dette beskrevet i tilbudet. Det skal beskrives hvilke forbehold som er tatt, både i rapporten og i tilbudet.

Som en del av helhetlig forvaltningsplan for norske havområder skal det beskrives samlede virkninger. Det er derfor ønskelig med en beskrivelse av samvariasjon mellom de forskjellige utredningsområdene og hvordan dette eventuelt kan påvirke lønnsomheten i hvert av utredningsområdene.

Teknisk avgrensning

Konsekvensutredningene skal omfatte vindkraft både med bunnfaste og flytende konstruksjoner. For kystnære bunnfaste vindkraftverk legges det til grunn for vurderingene at det kan plasseres et vindkraftverk i størrelsesorden 200 MW i hvert område. For flytende og bunnfaste sør i Nordsjøen legges det til grunn at det kan plasseres vindkraftverk i størrelsesorden 1000 MW i hvert område.

Følgende kan legges til grunn for produksjonsberegningene. Det er ønskelig med beregninger for lav og høy utbygging.

Utredningsområde	Installert effekt (MW)	lav	høy
Sandskallen – Sørøya nord	100-300	100	300
Vannøya nordøst	100-300	100	300
Auvær	100-300	100	300
Nordmela	100-300	100	300
Gimsøy Nord	100-300	100	300
Træna fjorden - Selvær	100-300	100	300
Træna vest	500 -1500	500	1500
Nordøyan – ytre Vikna	100-300	100	300
Frøyabanken	500 -1500	500	1500
Stadthavet	500 -1500	500	1500
Olderveggen	100-300	100	300
Frøyagrunnene	100-200	100	200
Utsira nord	500 -1500	500	1500
Sørlige Nordsjø I	1000 -1500	1000	1500
Sørlige Nordsjø II	1000 -2000	1000	2000

Gjennomførings- og leveringstidspunkt

Leveringstidspunkt for ytelsen er 12.03.2012. Utkast til rapport skal sendes til NVE for gjennomlesning 2 uker før leveringstidspunktet.

Det skal holdes minst ett arbeidsmøte samt en presentasjon for referansegruppe og evt. relevante interessenter. Både oppdragsgiver og oppdragstaker kan innkalle til møte. Endelig avklaring av tidspunkt for disse må avtales i fellesskap etter kontraktsinngåelse.

Tentativ tidsplan

Planlagt uke	Aktivitet
07.10.2011	Konkurransen ble kunngjort
21.11.2011	Tilbudsfrist
Uke 47-48	Tilbudsevaluering og valg av tilbud
Uke 49-50	Kontraktsinngåelse
Januar 2012	Oppstartsmøte/presentasjon av løsningsforslag
om nødvendig	Første utkast fremlegges for kommentarer
om nødvendig	NVEs kommentarer til førsteutkastet oversendes oppdragstaker
Uke 8	Utkast til rapport sendes til NVE
12.03.2012	Endelig leveranse
	Presentasjon av resultater

Styring og oppfølging

Konsulentene skal rapportere status og fremdrift i forhold til oppdraget som skal utføres. Omfang og hyppighet på dette avtales mellom konsulentene og NVEs oppdragsansvarlige.

Oppdragsgivers kontaktpersoner

Navn: Karen Nybakke
E-postadresse: kany@nve.no

Navn: Sigrun Kavli Mindeberg
E-postadresse: skmi@nve.no

Fagutredning 2 Teknologi og kostnadsutvikling

Leveransen på dette oppdraget er minimum en rapport og et foredrag. Rapporten skal inneholde momenter angitt i denne kravsspesifikasjonen. Alt materiale som inngår i rapporten skal overleveres både på papir og digital form (på en CD eller minnepinne). Leveransen skal ha et detaljeringsnivå som svarer til en strategisk konsekvensutredning etter havenergiloova (Prop. 8 L (2009-2010)).

I dette oppdraget ønsker vi en oppdatert vurdering av teknologi- og kostnadsutvikling for vindkraft til havs.

Arbeidsbeskrivelse

I rapporten *Havvind - Forslag til utredningsområder* kapittel 3 ble kostnadsutvikling for havbasert vindkraft, samt teknologiløsninger for fundamenter og kraftoverføring beskrevet. Dette materialet skal oppdateres. Studien må minst være representativ med hensyn på utredningsområdene fra havvindrapporten.

Oppdateringen skal inkludere en generell presentasjon av aktuelle teknologiløsninger for turbiner, fundamenter og installasjonsfartøy. Videre skal det presenteres en oppdatert status og forventet utvikling for kostnader for havbasert vindkraft, herunder investeringskostnader og driftskostnader.

Leveransen trenger ikke nødvendigvis å kobles direkte opp mot de foreslåtte utredningsområdene fra havvindrapporten, men så langt det er mulig er det ønskelig å knytte kostnader til fysiske utbyggingsforhold (havdybde, avstand fra land, bunnforhold, beliggenhet osv.). Eventuelt kan kostnadene oppgis på en slik måte at det er mulig å gjøre beregninger for ulike fysiske forhold.

Dersom det er mulig å knytte kostnader til utbygginger i hvert av utredningsområdene, er dette ønskelig. Alternativt kan det beskrives casestudier for ett eller flere av områdene.

Teknisk avgrensning

Konsekvensutredningene skal omfatte vindkraft både med bunnfaste og flytende konstruksjoner.

Følgende tabell kan legges til grunn for kostnadsberegningene per utbyggingsområde. Det er i så fall ønskelig med beregninger for lav og høy utbygging.

Utredningsområde	Installert effekt (MW)	lav	høy
Sandskallen – Sørøya nord	100-300	100	300
Vannøya nordøst	100-300	100	300
Auvær	100-300	100	300
Nordmela	100-300	100	300
Gimsøy Nord	100-300	100	300
Træna fjorden - Selvær	100-300	100	300
Træna vest	500 -1500	500	1500
Nordøyan – ytre Vikna	100-300	100	300
Frøyabanken	500 -1500	500	1500
Stadthavet	500 -1500	500	1500
Olderveggen	100-300	100	300
Frøyagrunnene	100-200	100	200
Utsira nord	500 -1500	500	1500
Sørlige Nordsjø I	1000 -1500	1000	1500
Sørlige Nordsjø II	1000 -2000	1000	2000

Gjennomførings- og leveringstidspunkt

Leveringstidspunkt for ytelsen er 24.02.2012. Utkast til rapport skal sendes til NVE for gjennomlesning 2 uker før leveringstidspunktet.

Det skal holdes minst ett arbeidsmøte samt en presentasjon etter innlevering. Både oppdragsgiver og oppdragstaker kan innkalle til møte. Endelig avklaring av tidspunkt for disse må avtales i fellesskap etter kontraktsinngåelse.

Tentativ tidsplan

Planlagt uke	Aktivitet
07.10.2011	Konkurranse ble kunngjort
21.11.2011	Tilbudsfrist
Uke 47	Tilbudsevaluering og valg av tilbud
Uke 49	Kontraktsinngåelse
om nødvendig	Første utkast fremlegges for kommentarer
om nødvendig	NVEs kommentarer til førsteutkastet oversendes oppdragstaker
Uke 6	Utkast til rapport sendes til NVE
24.02.2012	Endelig leveranse
	Presentasjon av resultater

Styring og oppfølging

Konsulenten skal rapportere status og fremdrift i forhold til oppdraget som skal utføres. Omfang og hyppighet på dette avtales mellom konsulenten og NVEs oppdragsansvarlige.

Oppdragsgivers kontaktpersoner

Navn: Karen Nybakke

E-postadresse: kany@nve.no

Navn: Sigrun Kavli Mindeberg

E-postadresse: skmi@nve.no

Fagutredning 3 Fisk, sjøpattedyr og bunnsamfunn

Leveransen på dette oppdraget er minimum en rapport, et foredrag, og GIS kart. Rapporten skal inneholde momenter angitt i denne kravspesifikasjonen. Alt materiale som inngår i rapporten skal overleveres både på papir og digital form (på en CD eller minnepinne). Leveransen skal ha et detaljeringsnivå som svarer til en strategisk konsekvensutredning etter havenergilova (Prop. 8 L (2009-2010)). Det forventes ingen feltundersøkelser, men dersom det vurderes som nødvendig skal dette prises separat som en opsjon.

Utredningen skal gi NVE beslutningsrelevant informasjon for å vurdere virkninger av havbasert vindkraft for fisk, sjøpattedyr og bunnsamfunn i de utredningsområder som er beskrevet i kapittel 6 i rapporten Havvind – forslag til utredningsområder. Rapporten og GIS-kart skal gi NVE et grunnlag for å rangere de 15 utredningsområdene med bakgrunn i virkninger for fisk, sjøpattedyr og bunnsamfunn. Kartgrunnlaget fra Havvindrapporten kan benyttes fritt i dette arbeidet om ønskelig.

Arbeidsbeskrivelse

Utredningen skal ta utgangspunkt i rapportene "Dalen, J., Hjelset, E., Nilssen, K.T., Steen, H. og Søvik, G. 2011. Utredningsområder for havvindkraft: effekter på marine organismer og ressurser. Rapport til Norges vassdrags- og energidirektorat. Rapport fra Havforskningsinstituttet, Bergen, nr. 10-2011, juli 2011" og "Havvind – forslag til utredningsområder".

Mulige virkninger for arter, bestander og habitat (gyte-, oppvekst- og vandringsområder) for viktige fiskeslag og skalldyr skal beskrives. Utredningene skal vurdere eventuelle virkninger forårsaket av arealbeslag, forstyrrelse, støy og uhellshendelser. Det skal særlig legges vekt på eventuelle virkninger for truede og nær truede arter på den norske rødlista, arter som har en spesielt viktig økologisk funksjon og arter som er viktige for fiskeri.

Mulige virkninger for arter, bestander og habitat for hval og andre sjøpattedyr som kan bli vesentlig berørt skal beskrives. Dette innebærer at det særlig skal legges vekt på å vurdere truede og nær truede arter på den norske rødlista, arter som har en spesielt viktig økologisk funksjon og arter der Norge har et særskilt internasjonalt ansvar. Utredningene skal vurdere eventuelle virkninger forårsaket av arealbeslag, forstyrrelse, støy og uhellshendelser.

Mulige virkninger for bunnsamfunn, bunndyr og bunnhabitat, herunder eventuelle forekomster av truede og nær truede arter og naturtyper på den norske rødlista, arter som har en spesielt viktig økologisk funksjon og eventuelle utvalgte naturtyper og prioriterte arter etter naturmangfoldloven, skal vurderes.

Oppmerksomhet skal også rettes mot:

- Avbøtende tiltak.
- Egnede indikatorer for sårbarhet
- Forhold som må avklares før et område eventuelt kan åpnes for utbygging av vindkraft.
- Kunnskapsmangler og usikkerhet
- Overførbare erfaringer fra andre land
- Overlappende influensområder og virkninger for andre land

Metodikk

Virkninger for fisk, sjøpattedyr og bunnsamfunn skal grupperes i henhold til metodikken i forvaltningsplanen for Nordsjøen og Skagerrak. Det skal skilles mellom påvirkningsfaktorene fysisk tap, fysisk påvirkning, andre fysiske påvirkningsfaktorer, endringer i hydrologiske prosesser og utslipp og utslipp/tilførsler av miljøskadelige stoffer. Det skal vurderes om det er flere relevante påvirkningsfaktorer.

Fagutredningen skal også vurdere sumvirkninger ved utbygging i flere utredningsområder og hvorvidt de samlede virkningene eventuelt kan forsterke konsekvensene av en vindkraftutbygging.

Gjennomførings- og leveringstidspunkt

Leveringstidspunkt for ytelsen er 26.03.2012. Utkast til rapport skal sendes til NVE for gjennomlesning 2 uker før leveringstidspunktet.

Det skal holdes minst ett arbeidsmøte samt en presentasjon for referansegruppe og relevante interessenter. Både oppdragsgiver og oppdragstaker kan innkalle til møte. Endelig tidspunkt for disse må avtales i fellesskap etter kontraktsinngåelse.

Tentativ tidsplan

Planlagt uke	Aktivitet
07.10.2011	Konkurranse ble kunngjort
21.11.2011	Tilbudsfrist
Uke 47-48	Tilbudsevaluering og valg av tilbud
Uke 49-50	Kontraktsinngåelse
Januar 2012	Oppstartsmøte/presentasjon av løsningsforslag
om nødvendig	Første utkast fremlegges for kommentarer
om nødvendig	NVEs kommentarer til førsteutkastet oversendes oppdragstaker
Uke 10	Utkast til rapport sendes til NVE
26.03.2012	Endelig leveranse
	Presentasjon av resultater

Styring og oppfølging

Konsulenten skal rapportere status og fremdrift i forhold til oppdraget som skal utføres. Omfang og hyppighet på dette avtales mellom konsulenten og NVEs oppdragsansvarlige.

Oppdragsgivers kontaktpersoner

Navn: Karen Nybakke
E-postadresse: kany@nve.no

Navn: Gudmund Synnevåg Sydness
E-postadresse: gss@nve.no

Fagutredning 4 Næringsliv og sysselsetting

Leveransen på dette oppdraget er minimum en rapport og et foredrag. Rapporten skal inneholde de tema og problemstillinger angitt i denne kravsspesifikasjonen. Alt materiale som inngår i rapporten skal overleveres både på papir og digital form (på en CD eller minnepinne). Leveransen skal ha et detaljeringsnivå som svarer til en strategisk konsekvensutredning etter havenergilova (Prop. 8 L (2009-2010)). Det forventes ingen feltundersøkelser, men dersom det skulle være ønskelig skal dette prises separat som en opsjon.

I dette oppdraget ønsker vi en vurdering av virkninger for næringsliv og sysselsetting ved utbygging av havbasert vindkraft.

GIS-materiale fra rapporten *Havvind - Forslag til utredningsområder* (havvindrapporten) er tilgjengelig for denne analysen om ønskelig, og kan sees på som bakgrunnsmateriale for den analysen som gjøres nå.

Arbeidsbeskrivelse

Det er ønskelig med en innledende generell del der det redegjøres for relevante definisjoner i tillegg til en beskrivelse av hva som antas å være positive og negative virkninger ved utbygging av havvindkraft. På et generelt grunnlag skal det også beskrives hvilke forhold ved et mulig prosjektområde som kan påvirke hvor attraktivt prosjektet er for næringslivet.

Leveransen trenger ikke nødvendigvis å kobles direkte opp mot de foreslåtte utredningsområdene fra havvindrapporten, men så langt det er mulig er det ønskelig å knytte virkningene til de ulike områdene. Alternativt kan det beskrives casestudier for ett eller flere av områdene.

Analysen skal også inneholde vurderinger av og begrunnelser for hvilke områder som er mer eller mindre attraktive for næringsliv og sysselsetting. Utredningene skal gjøres slik at det er mulig for NVE å sammenlikne og rangere mellom ulike områder eller områdetyper i etterkant. En del av analysen bør også fokusere på hvordan en konsekvensanalyse- og konsesjonsprosess kan innrettes for å tiltrekke seg næringsinteresser. Hvordan kan vi sikre at noen er interessert i de områdene som åpnes for konsesjon? Her kan erfaringer fra andre land eventuelt trekkes inn.

Som en del av helhetlig forvaltningsplan for norske havområder skal det beskrives samlede virkninger. Det er derfor ønskelig med en beskrivelse av kummulative effekter for næringsliv og sysselsetting.

Teknisk avgrensning

Konsekvensutredningene skal omfatte vindkraft både med bunnfaste og flytende konstruksjoner. For kystnære bunnfaste vindkraftverk legges det til grunn for vurderingene at det kan plasseres et vindkraftverk i størrelsesorden 200 MW i hvert område. For flytende og bunnfaste sør i Nordsjøen legges det til grunn at det kan plasseres vindkraftverk i størrelsesorden 1000 MW i hvert område. Se havvindrapporten for detaljert informasjon av hvert enkelt område.

Gjennomførings- og leveringstidspunkt

Leveringstidspunkt for ytelsen er 24.02.2012. Utkast til rapport skal sendes til NVE for gjennomlesning 2 uker før leveringstidspunktet.

Det skal holdes minst ett arbeidsmøte samt en presentasjon for referansegruppe og relevante interessenter. Både oppdragsgiver og oppdragstaker kan innkalle til møte. Endelig tidspunkt for disse må avtales i fellesskap etter kontraktsinngåelse.

Tentativ tidsplan

Planlagt uke	Aktivitet
07.10.2011	Konkurranse ble kunngjort
21.11. 2011	Tilbudsfrist
Uke 47	Tilbudsevaluering og valg av tilbud
Uke 49	Kontraktsinngåelse
Januar 2012	Oppstartsmøte/presentasjon av løsningsforslag
om nødvendig	Første utkast fremlegges for kommentarer
om nødvendig	NVEs kommentarer til førsteutkastet oversendes oppdragstaker
Uke 6	Utkast til rapport sendes til NVE
24.02.2012	Endelig leveranse
	Presentasjon av resultater

Styring og oppfølging

Konsulenten skal rapportere status og fremdrift i forhold til oppdraget som skal utføres. Omfang og hyppighet på dette avtales mellom konsulenten og NVEs oppdragsansvarlige.

Oppdragsgivers kontaktpersoner

Navn: Karen Nybakke

E-postadresse: kany@nve.no

Navn: Gudmund Synnevåg Sydness

E-postadresse: gss@nve.no

Fagutredning 5 Kulturminner og kulturmiljø

Leveransen på dette oppdraget er minimum en rapport, GIS-kart og et foredrag. Rapporten skal inneholde momenter som er angitt i denne kravsspesifikasjonen. Alt materiale som inngår i rapporten skal overleveres både på papir og digital form (på en CD eller minnepinne). Leveransen skal ha et detaljeringsnivå som svarer til en strategisk konsekvensutredning etter havenergilova med tilhørende forskrift.

I dette oppdraget ønsker NVE en vurdering av virkninger for kulturminner og kulturmiljø ved utbygging av havbasert vindkraft i de utredningsområder som er beskrevet i kapittel 6 i rapporten *Havvind - forslag til utredningsområder*. GIS-materiale fra rapporten *Havvind - Forslag til utredningsområder* (havvindrapporten) er tilgjengelig for denne analysen om ønskelig og kan sees på som bakgrunnsmateriale for den analysen som gjøres nå.

Arbeidsbeskrivelse

Utredningen skal ta utgangspunkt i eksisterende data.

Kjente kulturminner under vann i utredningsområdene skal beskrives og kartfestes.

Virkninger for kjente kulturminner under vann, og på land i områder der dette er relevant, skal vurderes. Mulige avbøtende tiltak skal beskrives.

Potensialet for konflikter med både kjente og ukjente kulturminner under vann skal vurderes med utgangspunkt i en systematisering av eksisterende data, som for eksempel ulike databaser over skipsvrak og forlis. Potensialet for funn av bosetningsområder fra steinalder skal spesielt beskrives der dette er aktuelt.

For utredningsområdene Nordsjøen I og II skal Riksantikvaren ved Jostein Gundersen kontaktes for å avklare en eventuell implementering av resultater fra deres pågående kartleggingsarbeid.

Oppmerksomhet også skal rettes mot:

- Samlede virkninger
- Forhold som må avklares før et område eventuelt kan åpnes for utbygging av vindkraft.
- Overførbare erfaringer fra andre land

Gjennomførings- og leveringstidspunkt

Leveringstidspunkt for ytelsen er 12.03.2012. Utkast til rapport skal sendes til NVE for gjennomlesning 2 uker før leveringstidspunktet.

Det skal holdes minst ett arbeidsmøte samt en presentasjon for referansegruppe og evt. relevante interessenter. Både oppdragsgiver og oppdragstaker kan innkalle til møte. Endelig avklaring av tidspunkt for disse må avtales i fellesskap etter kontraktsinngåelse.

Tentativ tidsplan

Planlagt uke	Aktivitet
07.10.2011	Konkurransen ble kunngjort
21.11.2011	Tilbudsfrist
Uke 47-48	Tilbudsevaluering og valg av tilbud
Uke 49-50	Kontraktsinngåelse
Januar 2012	Oppstartsmøte/presentasjon av løsningsforslag
om nødvendig	Første utkast fremlegges for kommentarer
om nødvendig	NVEs kommentarer til førsteutkastet oversendes oppdragstaker
Uke 8	Utkast til rapport sendes til NVE
12.03.2012	Endelig leveranse
	Presentasjon av resultater

Styring og oppfølging

Konsulenten skal rapportere status og fremdrift i forhold til oppdraget som skal utføres. Omfang og hyppighet på dette avtales mellom konsulenten og NVEs oppdragsansvarlige.

Oppdragsgivers kontaktpersoner

Navn: Karen Nybakke
E-postadresse: kany@nve.no

Navn: Sissel Belgen Jakobsen
E-postadresse: sbja@nve.no

Fagutredning 6 Landskap

Leveransen på dette oppdraget er minimum en rapport, et foredrag, fotorealistiske visualiseringer og teoretiske synlighetskart. Rapporten skal inneholde momenter som er angitt i denne kravsspesifikasjonen. Alt materiale som inngår i rapporten skal overleveres både på papir og digital form (på en CD eller minnepinne). Leveransen skal ha et detaljeringsnivå som svarer til en strategisk konsekvensutredning etter havenergiloava med tilhørende forskrift.

I dette oppdraget ønsker vi å få fram landskapsverdier og visualiseringer for de ulike utredningsområdene.

GIS-materiale og kartgrunnlag fra rapporten *Havvind - Forslag til utredningsområder* er tilgjengelig for denne analysen om ønskelig.

Geografisk avgrensning

Landskapet innenfor 20 km fra de aktuelle utredningsområdene skal kategoriseres og beskrives.

Følgende områder er aktuelle:

Utredningsområde	Fotorealistiske visualiseringer	Teoretiske synlighetskart	Beskrive landskapsverdier	Virkninger vurderes
Sandskallen – Sørøya nord	x	x	x	x
Vannøya nordøst	x	x	x	x
Auvær	x	x	x	x
Nordmela	x	x	x	x
Gimsøy Nord	x	x	x	x
Trænafjorden - Selvær	x	x	x	x
Træna vest		x	x	x
Nordøyan – ytre Vikna	x	x	x	x
Frøyabanken		x	x	x
Stadhavet		x	x	x
Olderveggen	x	x	x	x
Frøyagrunnene	x	x	x	x
Utsira nord	x	x	x	x
Sørlige Nordsjø I		x	x	x
Sørlige Nordsjø II		x	x	x

Arbeidsbeskrivelse

Landskapsbeskrivelsen kan ta utgangspunkt i "Nasjonalt referansesystem for landskap", NIJOS 2005. Videre skal landskapsverdiene beskrives, og mulige virkninger for landskapsverdiene av en vindkraftutbygging i utredningsområdene skal vurderes.

Det skal utarbeides et teoretisk synlighetskart som viser henholdsvis virkningene fra nærområdet og fra inntil 20 km fra utredningsområdets ytre avgrensning. Bebyggelse, verdifulle kulturminner/kulturmiljø, viktige reiselivsattraksjoner, verneområder og friluftslivsområder innenfor 20 km fra vindkraftverkets ytre avgrensning skal markeres på synlighetskartet. For kystnære utredningsområder skal det utarbeides fotorealistiske visualiseringer fra ett standpunkt innenfor 20 km fra det aktuelle utredningsområdets ytterkant. Valg av standpunkt bestemmes i samråd med oppdragsgiver.

Utover nevnte NIJOS-metodikk skal presentasjonen og sammenligningen mellom de ulike planområdene bygge på verdsettingsmetodikken (verdi/omfang) i Statens vegvesens håndbok 140.

Der det ligger andre kjente vindkraftprosjekter innenfor en radius på 20 km (bygde, omsøkte og meldte etter Havvindmeldingen og NVEs offisielle prosjektoversikt på land), skal det i tilknytning til analysen av det enkelte havvindprosjekt, gjøres en kvalitativ beskrivelse av den samlede virkningen. Det skal legges særlig vekt på eventuelle konsekvenser for ekstraordinært verdifulle landskapselementer.

Gjennomførings- og leveringstidspunkt

Leveringstidspunkt for ytelsen er 26.03.2012. Utkast til rapport skal sendes til NVE for gjennomlesning 2 uker før leveringstidspunktet.

Det skal holdes minst ett arbeidsmøte samt en presentasjon for referansegruppe og relevante interessenter. Både oppdragsgiver og oppdragstaker kan innkalle til møte. Endelig tidspunkt for disse må avtales i fellesskap etter kontraktsinngåelse.

Tentativ tidsplan

Planlagt uke	Aktivitet
07.10.2011	Konkurranse ble kunngjort
21.11.2011	Tilbudsfrist
Uke 47-48	Tilbudsevaluering og valg av tilbud
Uke 49-50	Kontraktsinngåelse
Januar 2012	Oppstartsmøte/presentasjon av løsningsforslag
om nødvendig	Første utkast fremlegges for kommentarer
om nødvendig	NVEs kommentarer til førsteutkastet oversendes oppdragstaker
Uke 10	Utkast til rapport sendes til NVE
26.03.2012	Endelig leveranse
	Presentasjon av resultater

Styring og oppfølging

Konsulenten skal rapportere status og fremdrift i forhold til oppdraget som skal utføres. Omfang og hyppighet på dette avtales mellom konsulenten og NVEs oppdragsansvarlige.

Oppdragsgivers kontaktpersoner

Navn: Karen Nybakke
E-postadresse: kany@nve.no

Navn: Sissel Belgen Jakobsen
E-postadresse: sbja@nve.no

Fagutredning 7 Friluft og reiseliv

Leveransen på dette oppdraget er minimum en rapport, et foredrag og kart. Rapporten skal inneholde momenter angitt i denne kravsspesifikasjonen. Alt materiale som inngår i rapporten skal overleveres både på papir og digital form (på en CD eller minnepinne). Leveransen skal ha et detaljeringsnivå som svarer til en strategisk konsekvensutredning etter havenergiloova (Prop. 8 L (2009-2010)). Det forventes ingen feltundersøkelser, men dersom det vurderes som nødvendig skal dette prises separat som en opsjon.

I dette oppdraget ønsker NVE å få fram virkninger av havvindkraft for friluftsliv og reiseliv. Kartgrunnlaget fra Havvindrapporten kan benyttes fritt i dette arbeidet om ønskelig.

Arbeidsbeskrivelse

Virkninger (både positive og negative) for friluftsliv og reiseliv skal vurderes for de områder der det er relevant. For vurderinger av friluftsliv skal DN's håndbok 25 benyttes.

Reiselivsnæringen innenfor 20 km fra utredningsområdets ytre avgrensing skal beskrives og legges til grunn for vurderingen av virkninger for reiselivet.

Det er ønskelig med en innledende generell del der det redegjøres for relevante definisjoner innen friluftsliv og reiseliv i tillegg til en beskrivelse av hva som er virkningene, både i positiv og negativ forstand.

Utredningene skal gjøres slik at det er mulig å sammenlikne og rangere mellom ulike områder. Sammenligningen mellom de ulike planområdene kan for eksempel bygge på verdsettelsesmetodikken (verdi/omfang) i Statens vegvesens håndbok 140. Hva slags metodikk som brukes skal oppgis i tilbudet.

Det skal videre gjøres rede for viktige friluftsliv- og reiselivsområder som kan bli berørt av en vindkraftutbygging i utredningsområdene, og vurderes hvordan en utbygging konkret kan påvirke friluftsliv og reiselivsnæringen på stedet. Hvilke utredningsområder som anses som relevante i denne sammenhengen skal oppgis i tilbudet.

Viktige områder for friluftsliv og reiseliv skal kartfestes.

Fagutredningen om friluftsliv og reiseliv skal også vurdere sumvirkninger ved utbygging i flere utredningsområder og hvorvidt de samlede virkningene eventuelt kan forsterke konsekvensene av en vindkraftutbygging. Der det ligger andre kjente vindkraftprosjekter innenfor en radius på 20 km (bygde, omsøkte og meldte etter Havvindmeldingen og NVEs offisielle prosjektoversikt på land), skal det i tilknytning til analysen av det enkelte havvindprosjekt, gjøres en kvalitativ beskrivelse av den samlede virkningen.

Dersom det er forhold som må avklares før et område eventuelt kan åpnes for utbygging av vindkraft skal dette nevnes.

Gjennomførings- og leveringstidspunkt

Leveringstidspunkt for ytelsen er 24.02.2012. Utkast til rapport skal sendes til NVE for gjennomlesning 2 uker før leveringstidspunktet.

Det skal holdes minst ett arbeidsmøte samt en presentasjon for referansegruppe og relevante interessenter. Både oppdragsgiver og oppdragstaker kan innkalle til møte. Endelig tidspunkt for disse må avtales i fellesskap etter kontraktsinngåelse.

Tentativ tidsplan

Planlagt uke	Aktivitet
07.10.2011	Konkurransen ble kunngjort
21.11.2011	Tilbudsfrist
Uke 47-48	Tilbudsevaluering og valg av tilbud
Uke 49-50	Kontraktsinngåelse
Januar 2012	Oppstartsmøte/presentasjon av løsningsforslag
om nødvendig	Første utkast fremlegges for kommentarer
om nødvendig	NVEs kommentarer til førsteutkastet oversendes oppdragstaker
Uke 6	Utkast til rapport sendes til NVE
24.02.2012	Endelig leveranse
	Presentasjon av resultater

Styring og oppfølging

Konsulentene skal rapportere status og fremdrift i forhold til oppdraget som skal utføres. Omfang og hyppighet på dette avtales mellom konsulentene og NVEs oppdragsansvarlige.

Oppdragsgivers kontaktpersoner

Navn: Karen Nybakke
E-postadresse: kany@nve.no

Navn: Sissel Belgen Jakobsen
E-postadresse: sbja@nve.no

Fagutredning 8 Risiko og beredskap

Leveransen på dette oppdraget er en rapport med resulterende kartillustrasjoner. Rapporten skal presenteres av tilbyder i forbindelse med overlevering. Rapporten skal inneholde momenter angitt i denne kravspesifikasjonen. Alt materiale som inngår i rapporten skal leveres både på papir og digital form (på en CD eller minnepinne). Leveransen skal ha et detaljeringsnivå som svarer til en strategisk konsekvensutredning etter havenergiloa (Prop. 8 L (2009-2010)). Det forventes ingen feltundersøkelser, men dersom det vurderes som nødvendig skal dette prises separat som en opsjon.

Denne anskaffelsen gjelder vurdering av miljørisiko og beredskapstiltak. Miljørisiko er satt sammen av sannsynlighet for og konsekvensen av uhell, forurensning osv, for de ulike områdene. GIS-materiale fra rapporten *Havvind - Forslag til utredningsområder* er tilgjengelig for denne analysen om ønskelig.

Relevante bakgrunnsdokumenter er:

- **Direktoratet for naturforvaltning** utvikler for tiden et system for miljøverdi- og sårbarhetsvurderinger som kan ha relevans for analysen.
- **Kystverket** har følgende oppdaterte rapporter:

Analyse av sannsynlighet for akutt oljeutslipp fra skipstrafikk langs kysten av Fastlands-Norge: http://www.kystverket.no/arch/_img/10136746.pdf

Beredskapsanalyse knyttet til akutt forurensning fra skipstrafikk: http://www.kystverket.no/arch/_img/10237742.pdf

Miljørisikorapport offentliggjøres snart

- **Oljedirektoratet:** Sektorutredning for petroleumsvirksomhet (2011) http://www.klif.no/nyheter/dokumenter/Forvaltningsplan_Nordsjoen_Skagerrak_petroleum_150911.pdf
- **Petroleumstilsynet:** [http://www.olf.no/no/Publikasjoner/Miljorapporter/RKU-Nordsjoen-2006/ RKU](http://www.olf.no/no/Publikasjoner/Miljorapporter/RKU-Nordsjoen-2006/RKU)
- **NVE:** *Havvind Forslag til utredningsområder (2010)*

Arbeidsbeskrivelse:

Det skal gjøres en vurdering av miljørisikoen og risiko for uhell knyttet til eventuell etablering av havvindkraft i havvindområdene fra rapporten *Havvind Forslag til utredningsområder(2010)*. Fagutredningen det spørres etter her skal ha en generell del i forhold til miljørisiko og avbøtende tiltak i tillegg til en områdespesifikk del.

Områdene skal kunne sammenlignes og rangeres ut i fra miljørisiko og beredskapsbehov. Tilbudet skal inneholde et løsningsforslag der oppgaveforståelse, forslag til metodikk, behov for bakgrunnsdata, valg av ulykkesscenarier og eventuelle begrensninger kommer tydelig fram.

Valg av metode og eventuelt modeller skal dokumenteres; herunder type ulykkeshendelser og potensielle ulykkessituasjoner, komponenter/variabler som kan modelleres, komponenter som blir inkludert i analysen og annet. Analysen skal være etterprøvbart. Oppdragsgiver ønsker å kvalitetssikre analyser gjennomført av eventuelle underleverandører.

En komplett miljørisikoanalyse skal inneholde sannsynlighetsanalyse og konsekvensanalyse. Dette omfatter kvalitative så vel som kvantitative vurderinger og tilbyder må således besitte kompetanse for å kunne gjennomføre dette.

Risikoanalysen skal omfatte identifisering av relevante og potensielle ulykkessituasjoner. Spesiell oppmerksomhet skal rettes mot:

- Samlede virkninger
- Egnede indikatorer for sårbarhet
- Forhold som må avklares før et område eventuelt kan åpnes for utbygging av vindkraft.
- Kunnskapsmangler og usikkerhet
- Overførbare erfaringer fra andre land
- De områder der det forventes vesentlig endring i miljørisiko/beredskapsbehov
- overlappende influensområder og virkninger for andre land

Når det gjelder beregning av ulykkesfrekvenser og vurdering av konsekvenser av sannsynlige hendelser kan tilbyder ta utgangspunkt i utredningene listet opp ovenfor.

Analysen skal omfatte følgende alternativer:

- a) referansealternativ (dagens situasjon)
- b) fremtidig situasjon basert på etablering av vindkraftanlegg, trafikkprognoser og andre relevante data (for eksempel planlagte verneområder, rutetiltak og liknedne)

Alle beregninger og innhentede grunnlagsdata skal dokumenteres og legges ved endelig rapport (grunnlagsdata skal også leveres elektronisk).

Leverandør skal skille på vurdering av direkte og indirekte konsekvenser av påvirkning og akutt forurensning på natur og miljø. Beredskapsressurser i Kystverket, IUA og andre ressurser i håndtering av ulykkeshendelser må tas med i betraktning ved vurdering av konsekvensene. Tilsvarende må også oljenæringens beredskap inkluderes.

Det er ikke nødvendig med detaljerte analyser knyttet til oljedrift og konsekvenser, men det er likevel nødvendig å vurdere omfang og konsekvenser av akutte utslipp (bl.a. ut fra oljetype, utslippsmengde, effektivitet i oppryddingsoperasjoner, oppsamling av olje i sjø og på strand/land, berørte områders egenskaper knyttet til naturverdier, friluftsliv, boområder, o.a.). Konsekvenser av akutt forurensning skal estimeres (for eksempel basert på erfaringsdata) parallelt med kvalitative beskrivelser. Tilbyder må ha kompetanse til å gjøre slike vurderinger alene eller i samarbeid med underleverandør/andre navngitte aktører.

Leverandøren er selv ansvarlig for å fremskaffe nødvendige bakgrunnsdata for bruk i analysene. Rapporter og utredninger som er lagt fram som del av arbeidet med forvaltningsplanen for Nordsjøen og Skagerrak skal være en del av grunnlagsmaterialet.

Anvendelse av GIS-verktøy for bearbeiding og visualisering av grunnlagsdata og resultater er nødvendig. Gjeldende lover/forskrifter må tas hensyn til i analysen. Kilder skal ikke være eldre enn 10 år, og bør være representative med hensyn til geografi og teknologi. Disse kan ligge til grunn for utarbeidelsen av analysene.

NVE er åpen for kommentarer og forslag til andre løsninger. Ved avvik skal avviket beskrives.

Avbøtende tiltak

Det skal i konsekvensutredningen beskrives mulige tiltak som kan redusere miljørisiko. Beredskapstiltak ved ulike hendelser (fra vindkraft eller fra andre næringer som skipsfart eller petroleumsindustri) skal vurderes.

Det er vesentlig å sikre konsistens i vurdering av tiltakseffekter mellom tiltakene. Usikkerhet i grunnlagsdata og i beregningene skal utførlig dokumenteres. Det er nødvendig at leverandør innhenter relevant og nødvendig kunnskap for å foreta virkningsvurderinger på hvert tiltak.

Gjennomførings- og leveringstidspunkt

Leveringstidspunkt for ytelsen er 26.03.2012. Utkast til rapport skal sendes til NVE for gjennomlesning 2 uker før leveringstidspunktet.

Det skal holdes minst ett arbeidsmøte samt en presentasjon for referansegruppe og relevante interessenter. Både oppdragsgiver og oppdragstaker kan innkalle til møte. Endelig tidspunkt for disse må avtales i fellesskap etter kontraktsinngåelse.

Tentativ tidsplan

Planlagt uke	Aktivitet
07.10.2011	Konkurranse ble kunngjort
21.11.2011	Tilbudsfrist
Uke 47-48	Tilbudsevaluering og valg av tilbud
Uke 49-50	Kontraktsinngåelse
Januar 2012	Oppstartsmøte/presentasjon av løsningsforslag
om nødvendig	Første utkast fremlegges for kommentarer
om nødvendig	NVEs kommentarer til førsteutkastet oversendes oppdragstaker
Uke 10	Utkast til rapport sendes til NVE
26.03.2012	Endelig leveranse
	Presentasjon av resultater

Styring og oppfølging

Konsulenten skal rapportere status og fremdrift i forhold til oppdraget som skal utføres. Omfang og hyppighet på dette avtales mellom konsulenten og NVEs oppdragsansvarlige.

Oppdragsgivers kontaktpersoner

Navn: Karen Nybakke
E-postadresse: kany@nve.no

Navn: Nils Henrik Johnson
E-postadresse: nhj@nve.no

Tillegg i dokumentasjonskrav utover det som er spesifisert i kapittel 5:

Nøkkelpersonell skal ha god risikoanalytisk kompetanse og forståelse. Tilbyderne skal tydeliggjøre kompetanse og erfaring på minimum følgende områder:

- Sannsynlighetsanalyser
- Konsekvensanalyser av ulykker
- Oljedriftsmodelleringer
- Bruk av risikoanalyseverktøy
- Behandling av AIS-data
- Bruk av ulykkesstatistikk
- GIS kompetanse og verktøy
- Nautisk kompetanse/erfaring
- Forståelse av hvordan risikoanalyser blir brukt i strategisk planlegging i offentlig forvaltning

Vedlegg 2 - Prisskjema

Tilbud på fagutredning: <sett inn nummer og navn på den delen det gis tilbud på>

Prosjektkostnader

Kategorier	Kostnader i kr, eks. mva	Kostnader i kr, inkl. mva
Utlegg knyttet til reiser til møter		
Innkjøp av nødvendig litteratur og data		
Timekostnader		
Annet		
Total		

Timekostnader oppdelt på oppdragstakere/erfaringskategorier (inkl. mva)

Bemanning/erfaringskategorier	Timeanslag	Timepris (inkl mva)	Timekostnader (inkl mva) (=Timeanslag*Timepris)
Navn/erfaringskategori			
Navn/erfaringskategori			
Navn/erfaringskategori			
Total			

Kategorier	Kostnader i kr, eks. mva	Kostnader i kr, inkl. mva
Pris per arbeidsmøte hos NVE i Oslo ¹		

Dersom leverandøren ønsker å gi detaljspesifikasjon og priser utover det som fremgår av skjemaet, skal dette identifiseres og gis i tilbudsbrevet eller i eget skjema.

Dersom det foreligger motstrid mellom opplysningene i prisskjemaet og i tilbudsbrevet, har opplysningene i tilbudsbrevet forrang.

Opsjon – feltarbeid

Bemanning/erfaringskategorier	Timepris (inkl mva)
Navn/erfaringskategori	
Navn/erfaringskategori	
Navn/erfaringskategori	

Opsjon - forlengelse av kontrakt som følge av en utvidelse av oppdraget.

Bemanning/erfaringskategorier	Timepris (inkl mva)
Navn/erfaringskategori	
Navn/erfaringskategori	
Navn/erfaringskategori	

¹ Pris per arbeidsmøte dersom det blir behov for flere arbeidsmøter utover det som det er lagt opp til i tilbudets fremdriftsplan (prosjektkostnader).

Vedlegg 3 - HMS-egenerklæring

Egenerklæring om helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Denne bekreftelsen gjelder:

Virksomhetens navn		Organisasjonsnr/ Fødselsnr	
Adresse		Land*	
Postnummer		Poststed	

Jeg bekrefter med dette at denne virksomheten arbeider systematisk for å oppfylle kravene i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen og ved det tilfredsstillende kravene i forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheten (internkontrollforskriften).

Jeg bekrefter at virksomheten er lovlig organisert i henhold til gjeldende skatte- og arbeidsmiljøregelverk når det gjelder ansattes faglige og sosiale rettigheter. Jeg aksepterer at oppdragsgiver etter anmodning vil bli gitt rett til å gjennomgå og verifisere virksomhetens system for ivaretagelse av helse, miljø og sikkerhet.

Dato

Daglig leder

Jeg bekrefter med dette at det er iverksatt systematiske tiltak for å oppfylle ovennevnte krav i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.

Ingen ansatte

Dato

Representant for de ansatte

*For utenlandske oppdragstakere gjelder følgende: Jeg bekrefter med dette at det ved utarbeidelse av tilbudet er tatt hensyn til helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen som følger av forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften), fastsatt ved kgl. res. 6. desember 1996 i medhold av lov 17. juni 2005 nr. 62 om og arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. Jeg aksepterer at oppdragsgiver etter anmodning vil bli gitt rett til å gjennomgå og verifisere virksomhetens system for ivaretagelse av helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid.

Vedlegg 4 – Kontraktsvilkår

Foreløpig versjon følger i eget dokument eller det kan lastes ned på:
<http://www.difi.no/artikkel/2009/11/avtale-om-konsulentoppdrag-ssa-o>

Vedlegg 5 - Egenerklæring

Egenerklæring om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter ved utlysning av tjenestekontrakter og bygg- og anleggskontrakter

I samsvar med bestemmelsene i forskrift av 2008-02-08 nr 112 om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter ved utlysning av tjenestekontrakter og bygg- og anleggskontrakter vil følgende plikter pålegges leverandøren:

- Leverandøren skal i sine kontrakter stille krav om at ansatte hos leverandøren og eventuelle underleverandører som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten, har lønns- og arbeidsvilkår som ikke er dårligere enn det som følger av gjeldende landsomfattende tariffavtale, eller det som ellers er normalt for vedkommende sted og yrke. Dette gjelder også for arbeid som skal utføres i utlandet.
- Leverandøren er kjent med at Oppdragsgiver skal kreve at leverandøren og eventuelle underleverandører på forespørsel må dokumentere lønns- og arbeidsvilkårene til ansatte som medvirker til å oppfylle kontrakten.
- Leverandøren er kjent med at Oppdragsgiver skal forbeholde seg retten til å gjennomføre nødvendige sanksjoner, dersom leverandøren eller eventuelle underleverandører ikke etterlever kontraktsklausulen om lønns- og arbeidsvilkår. Sanksjonen skal være egnet til å påvirke leverandøren eller underleverandøren til å oppfylle kontraktsklausulen.
- Leverandøren er kjent med at Oppdragsgiver skal gjennomføre nødvendig kontroll av om kravene til lønns- og arbeidsvilkår overholdes.

Undertegnede leverandør erklærer med dette at nevnte forpliktelser vil bli overholdt.

Sted: _____ Dato: _____

Underskrift: _____